

VARHAINEN KIELENOPETUS ESI- JA ALKUOPETUKSESSA

OEAP1020

9.2.2022

KATI KAJANDER

KATI.KAJANDER@JYU.FI

OHJELMASSA TÄNÄÄN

ESIOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEET

VUOSILUOKKIEN 1-2 A1 –
KIELEN
OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEET

ESIMERKKEJÄ, KOKEILUA JA
POHTIMISTA > USKALLA
KÄYTTÄÄ KIELTÄ!

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=KA2YXYRLSDW](https://www.youtube.com/watch?v=KA2YXYRLSDW)

ETT SPÖKE

- Spöket är stort och brett.
- Han har **tre ögon**.
- Han har **två armar** och **fyra ben**.
- Spöket har **en** rund **näsa**.
- Han har ett brett **leende** och han har **tungan** ut.
- Spöket har **en svans**.
- Spökets **ena öga** är **blått**, det andra **rött** och det tredje **gult**.
- Spökets **armar** är **gröna**.
- **Två ben** är **svarta** och **två orange**.
- Hans **näsa** är **lila**.
- Hans **mun** och **tunga** är **rosa**.
- Spökets **svans** är **brun**.

KIELET ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEISSA

Kielen rikas maailma:

- lasten kielellisen ja kulttuurisen taustan monimuotoisuus tunnustetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan
- eri kielten havainnointi tukee lasten kielitietoisuutta sekä kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvän laaja-alaisen osaamisen kehittymistä
- *On tärkeää, että lapset, joiden äidinkieli on muu kuin esiopetuksen kieli, saavat vahvan tuen opetuskielen taidon kehittymiselle ja samalla kokemuksen, että heidän kotona puhumansa kieli on tärkeä ja arvokas.*

KAKSIKIELINEN ESI- JA ALKUOPETUS

- lasten kielellisiä valmiuksia tuetaan havainnoimalla eri kieliä yhdessä lasten kanssa
- erityisesti tarkastellaan lapsiryhmässä ja lähiympäristössä puhuttuja kieliä
> lasten kielitietoisuuden ja oman kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittyminen
- lapsia autetaan havaitsemaan ympäröivän maailman kielellinen ja kulttuurinen rikkaus ja kiinnostavuus
- esimerkiksi erikielisiä [lauluja](#), leikkejä ja viittomia

LAAJAMITTAINEN JA SUPPEAMPI KAKSIKIELINEN OPETUS

Kielikylpy

- Kotimaisten kielten varhainen täydellinen kielikylpyopetus alkaa esiopetuksesta ja kestää perusopetuksen loppuun
- Kielikylpy tapahtuu **kokonaan kohdekielellä**
- Kielikylpyopettaja käyttää johdonmukaisesti kielikylpykieltä.
- Lapsia kannustetaan kielikylpykielen monipuoliseen käyttöön, mutta heillä tulee olla mahdollisuus tulla ymmärretyksi myös äidinkielellään.
- Vrt. kaksikielinen pedagogiikka

Kielisuihkutus

- **Kielisuihkutus on kielirikasteissa toimintaa,** jossa vierasta kieltä käytetään vähintään 25 % ajasta.
- Kielisuihkuttaa voi kuka tahansa monikielinen henkilö (päiväkodin henkilökunta, vanhemmat, sisarukset, isovanhemmat jne. jne.)
- Kielisuihkutus on ajasta ja paikasta riippumatonta toimintaa ja on parhaimmillaan silloin, kun kieli on **osa arkista puuhaa ja leikkiä.**
- Kieltä opitaan kieltä käyttämällä, ei pönttämällä.
- Suomessa kehitetty

VUOSILUOKKIEN 1-2 A1 –KIELEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

- Tavoitteena on:
 - herättää into, ilo ja myönteinen asenne kielenoppimiseen
 - vahvistaa lasten luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoa rohkeasti
 - herätellä oppilaiden uteliaisuutta kieliin
 - tukea oppilaan kykyä havainnoida ja hyödyntää ympäröivässä maailmassa olevia kielellisiä ja kulttuurisia virikkeitä
 - tarjota monipuolisia kokemuksia vieraaseen kieleen liittyvistä kulttuureista
 - käsiteltävät aihepiirit valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heitä aidosti itseään kiinnostavista asioista
 - opetuksessa käsitellään monipuolisesti erilaisia aiheita

Oppimisen ilo, vaihtelevat työtavat, toiminnallisuus ja suullinen vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa korostuvat

KUVA: [HTTPS://KIELTENOPETUSOULUSSA.WORDPRESS.COM/](https://kieltenopetusoulussa.wordpress.com/)

Opetuksen tavoitteet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen			
T2 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kielitaustansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta	Oppilas oppii arvostamaan omaa kielitaustansa sekä eri kieliä ja kulttuureja. (tavoitetta ei arvioida)	S1 Pohditaan yhdessä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ja arvoa eri yhteisöille.	L1, L2
Kielenopiskelutaidot			
T3 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä muiden kanssa ja toimia ryhmässä	Oppilas oppii yhteistyö- ja ryhmätyötaitoja.	S2 Harjoitellaan tekemään yhteistyötä ja työskentelemään pareittain ja ryhmissä.	L1, L2, L6

TYÖTAVAT

- monipuolisia, oppilaslähtöisiä ja oppilaita osallistavia
- lähtökohtana ovat toiminnallisuus ja tutkiva oppiminen
 - toiminnallisesti voi opettaa mitä vain (kielioppi, fraasit, sanasto jne. jne.)
- leikinomaisuus, musiikki, draama, pelit ja [liike](#) sekä eri aistien hyödyntäminen > lisäävät opittavan asian muistiin painumista
- kohdekielen taitojen oppiminen voidaan nivoa muiden oppiaineiden opetukseen
 - esim. värit ja muodot kuviksessa, numerot matikan tunnilla, eläimet ja luonto ympäristöopin tunnilla
- opetuksessa voidaan hyödyntää koko koulua ja koulun lähiympäristöä oppimisympäristöinä
- monikielisyys, kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus ovat näkyvissä oppimisympäristöissä

ARVIOINTI

- arvioinnin ensisijainen tehtävä on **ohjata oppimista kannustavan palautteen avulla**
- oppilaat harjoittelevat **opettajan ohjaamana** itse- ja vertaisarvioinnin taitoja osana kielten opiskelua
- lukuvuoden päätteeksi A1-kielen **sanallista arviota tai arvosanaa** antaessaan opettaja arvioi tekemiensä havaintojen perusteella oppilaiden osaamista suhteessa kaikkiin opetussuunnitelman perusteissa oppimiselle asetettuihin tavoitteisiin.
- **Opettajan arvioidessa oppilaiden oppimista on huolehdittava siitä, että oppilaat voivat osoittaa osaamistaan eri tavoin.**
- Esimerkiksi [Jyväskylässä](#).
- Lyhyt yhteenveto VOPSista: <https://www.youtube.com/watch?v=eJWWKofnfrl&t=113s>

ERILAISET OPPIMISYMPÄRISTÖT

- opetuksessa voidaan hyödyntää koko koulua ja koulun lähiympäristöä
- monikielisyys, kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus ovat näkyvissä
- tukevat oppilaan luontaista uteliaisuutta ja kokeilunhalua sekä leikillisyyttä ja mielikuvitusta > **oppilas rohkaistuu käyttämään vähäistäkin kielitaitoaan alusta asti**
- vahvistetaan oppilaiden **monilukutaidon kehittymistä** hyödyntämällä opetuksessa esimerkiksi kuvia, liikettä, ääntä ja erilaisia didaktisia välineitä.
- tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia tutustua kohdekieleen ja kohdekieleen liittyvään kulttuuriin **hyödyntämällä erilaisia oppimisympäristöjä** sekä mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi **verkkoyhteyksiä** muiden kohdekieltä puhuvien kanssa

TOISTA, TUNNISTA, TUOTA

ESIMERKKEJÄ TOIMINNALLISISTA TEHTÄVISTÄ

OPITAAN SUULLISESTI

- Opeta äänteet sanojen kautta
- **Toistojen ja rutiinien** avulla lapset pystyvät oppimaan vaikeitakin sisältöjä
- Laulut, leikit, pelit, sadut, kokkaaminen, askarteleminen, retket, liikunnalliset leikit ulkona ja sisällä
- Kirjoitusasuun voit kiinnittää huomiota, mutta se **ei saa** olla päätavoite
- Tuo kirjoitusasua enemmän esiin 1. keväällä ja 2. luokalla
- TVT:n mahdollisuudet

LAULUJA:

- https://www.youtube.com/watch?v=BAAF_SMSK0https://www.youtube.com/watch?v=5OYfLkVSYkM4
- <https://www.youtube.com/watch?v=GAYiTY5CXhQ>
- [Super Simple Songs](#)
- <https://www.youtube.com/watch?v=wV3N-wCRL2k>
- <https://www.youtube.com/watch?v=X6CkQkcY1cs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=8vGZd1YD7uU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=eNLjdPI9zdE>

ESIMERKKI SANOJEN JA LIIKKEEN YHDISTÄMISESTÄ

Sanaston sanoihin voi liittää liikkeen, jolloin liike auttaa muistamaan sanan, esim: sit, run, walk, eat, drink

- ensin sanat opetellaan yhdessä, liike mukaan
- sanoja kerrataan siten, että opettaja sanoo ja näyttää sanan ja liikkeen, oppilaat toistavat
- opettaja sanoo vain sanan, oppilas toistaa liikkeen
- lopuksi päinvastoin: opettaja näyttää liikkeen ja oppilas sanoo sanan
- Voi pelata myös muistipelinä, bingona jne. jne.

Lähde: SanomaPro:n Go For It-kirjasarjan
kuvasanat

› Bodybuilding Bug
nown as "Bébé"

sä järjestetään voimakilpailu, ja metsän eläimet ovat kokoontuneet keskustelemaan siit
n innoissaan kilpailusta ja haaveilee voitosta. Muut eläimet kuitenkin ilkkuvat häntä ja
t, ettei hän voisi koskaan voittaa, koska on vain pieni ötökkä. Bébé ei kuitenkaan lannis
skoo itseensä ja kykyihinsä, ja aloittaa voimaharjoittelun. Hän aloittaa kevyesti
ehdellä, mutta hänen lopputavoitteensa on pystyä nostamaan kaksi suuren puun marja
arjoittelee päivät ja yöt, satoi tai paistoi. Hän kokee myös haasteita harjoittelunsa ajan
oskus hetkellisesti palaamaan hieman taaksepäin. Mutta hän ei luovuta. Hänellä on ha
on valmis tekemään kovasti töitä sen saavuttamiseksi. Bébé jatkaa harjoitteluaan ja päi
tavoitteeseensa pystyen nostamaan kaksi suuren puun marjaa. Hän ei voita metsän
ilpailua, mutta Bébé oppi jotain tärkeämpää harjoittelunsa ja kilpailun aikana. Hän oppi,
le tärkeintä, vaan itsensä kehittäminen ja omien tavoitteidensa saavuttaminen. Bébé ei
tätä kilpailua ja siihen vaadittua harjoittelua, ja varsinkaan sitä, kuinka hän lopulta kov
ansiosta onnistui nostamaan kaksi suuren puun marjaa.

■ **Värikartta**

RUTINIT JA TOISTOT TÄRKEITÄ

- Tervehdykset:
 - God morgon!
 - God dag!
 - God kväll!
 - God natt!
- Hur mår du?
- Tack bra!
- Tack för i dag, vi ses nästa vecka.

TEEMOJA

- Itsensä esitteleminen ja iän kertominen
- Värit ja lukusanat

LEMPIVÄRIRYHMÄ

- Mieti mielessäsi lempivärisi.
- Kierrä luokkaa ja kohdattuasi jonkun kuiskatkaa lempiväriinne toisillenne.
- Jos väri on sama muututte ryhmäksi ja etsitte lisää samaa väriä.
- Lopuksi katsotaan mitä väriä on eniten ja vähiten.

■ Ruokasanat

■ Maistelut

■ Kauppaleikit

■ Hedelmäsalaatti –leikki

■ Viikon ruokalista

■ Ruokailualustat

- Vaatteet
- Vaatehippa
- Mitä vaatteita on päällä tänään?
- Muistipelit: etsi oikea pari

- Pihalelut ja ympäristö
 - Lapuilla pihalla olevia esineitä, etsi missä on ja vie lappu sinne
 - Bord
 - Port
 - Bil
 - Rutschkana
 - Snö
 - Vägg
- Jne. jne.

- Eläimet
- Viikonpäivät, vuodenaajat, sää
- Perhe
- Tunnetilat
- Liikkumista ilmaisevat verbit
- Luonto

LEIKKEJÄ JA TEHTÄVIÄ

- Hipat
- Peili
- Kapteeni käskee
- Maa, meri, taivas
- Pata
- Erilaiset viestit
- Tervapata
- Koripallo
- Jalkapallo

■ Pallojen heitto koriin

- Ta en röd boll och kasta den i korgen.

■ Rekkaralli

- Lasta bilen med tre gula bollar.

■ Pallojen heitto hämähäkki-keinuun

- Räkna bollarna.

■ Hiekkakakut

- Hur många sandkakor?

■ Liukumäki

- Hur många gånger åkte ni rutschkana?

PÄIVÄKODISSA KUULTUA

- Lapset leikkivät oma-aloitteisesti sisälle pääsyä odotellessa:
Kaptenen säger: Klappa händerna...Kaptenen säger: Snurra runt...
- Eteisessä sitten: Hei! Nää on galonhanskar! Sitä ei opetettu mutta kun kurahousut on galonbyxor. Siitä tiiän...

Aloita pienesti!
Uskalla kokeilla!
Osallista oppilaat!

KIRJALLISUUTTA JA LINKKEJÄ

- <https://peda.net/jyvaskyla/kielisuihutus>
- <https://peda.net/liperi/hankeet2/vkl/lis%C3%A4materiaalit/porin-vinkkivihko:file/download/5b26b08b336e1c9db2359ccae3eba49873498c7e/2020Vinkkivihko.pdf>
- <https://peda.net/orivesi/oriveden-kielipolku>
- <http://pirkanmaankikatus.blogspot.com/>
- <https://kieliakehiin.blogit.tampere.fi/materiaalit/>
- <https://kieltenopetusoulussa.wordpress.com/>
- <https://www.mylytonttu.fi/>
- <https://peda.net/loviisa/ve/muita-vinkkej%C3%A4/vae>
- <http://www.kielireppu.fi/index.php?kielivalinta=1ww.kielitivoli.ti>
- <http://www.kieliverkosto.fi/journal/article/19/maistiaisia-saksan-kiellella-leikkien-ja-laulaen-kielisuihkutusta-jyskassa>
- <http://www.kieliverkosto.fi/journal/article/24/kielisuihutus-kielimaistiaisia-lapsille-suomalaisen-kielivarannon-monipuolistamiseksi>
- <http://www.kieliverkosto.fi/article/kielisuihkutusta-jyvaskylan-kaupungissa-vuodesta-2010/>
- <http://www.kieliverkosto.fi/journals/touko-kesakuu-2012/>

- Hurme, H. & Maijala, M. 2021. Vauhtia ja virikkeitä varhennettuun kielenopetukseen: opas varhentaville opettajille Henrik Hurme ja Minna Maijala https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/152526/Vauhtia%20ja%20virikkeit%c3%a4%20varhennettuun%20kielenopetukseen_Opas%20varhentaville%20opettajille_31082021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Skinnari, K. & Sjöberg, S. 2018. Varhaista kielenopetusta kaikille. <https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/solki/tutkimus/julkaisut/pdf-julkaisut/varhaista-kielenopetusta-kaikille.pdf>
- Palojärvi, A., Palviainen, Å. & Mård-Miettinen, K. 2016. Suomeksi ja ruotsiksi: kaksikielistä pedagogiikkaa päiväkodissa. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/49823>
- Bärlund, Pia; Nyman Tarja. Kajander, Kati. 2014. "Ai niin, unohdin pyyhkeen ja uikkarin kielisuihkutteluun tänään." Vieraiden kielen aineenopettajiksi opiskelevien kokemuksia kielisuihkutuksesta. Ainedidaktiikan seuran julkaisu. Hyväksytty julkaistavaksi, ei vielä julkaistu.
- Mela, Tiia-Riina 2012. *Språkdusch – till nytta eller nöje?: en fallstudie av sex daghemsbarn i svenskspråkig språkdusch*. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/37682/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201204081520.pdf?sequence=1>
- Pynnönen, Johanna 2012, "Toll, weil ich Deutsch lernen durfte" : Erfahrungen der Schüler der 1. und 2. Klasse der finnischen Grundschule mit der deutschsprachigen Sprachdusche. Jyväskylän yliopisto. yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/37930/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201205301766.pdf?sequence=1>
- Johanna Pynnönen. 2013. Finnish preschool children's experiences of an English language shower . Jyväskylä, <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/41093>
- Sainio, Laura. 2013. take a shower!: a teachers handbook for language showering in English. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/42679>

-
- Vihonen, Maiju. 2013. "Die Lieder Zuhause trällern" : eine Fallstudie über die Sprachdusche aus der Erfahrung der Eltern . <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/42215>
 - Flera språk i förskolan” :http://www.skolverket.se/om-skolverket/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3036
 - <http://www.kieliverkosto.fi/article/saksaa-leikitellen-materiaalipaketti-saksankieliseen-kielisuihkutukseen/>
 - <http://www.kieliverkosto.fi/article/lisaa-toimintaa-vieraan-kielen-tunneille-helposti/>